

14.03.2012

Kj/3

§ 61

Vuoden 2011 talousarvion toteutumattomat sitovat toiminnalliset tavoitteet

HEL 2012-001825 T 02 02 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä esityslistalla tämän asian perusteluissa esitetyt vuoden 2011 talousarvion sitovien toiminnallisten tavoitteiden poikkeamat.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Jaakkola, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 70869
timo.jaakkola(a)hel.fi
Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Liitteet_toteutumattomat sitovat tavoitteet

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäneenä hyväksyä esityslistalla tämän asian perusteluissa esitetyt vuoden 2011 talousarvion sitovien toiminnallisten tavoitteiden poikkeamat.

Esittelijä

Vuoden 2011 talousarvion noudattamishojden mukaan lauta- ja johtokuntien on annettava selvitys toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista siten, että selvitykset voidaan käsitellä kaupunginvaltuustossa ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista kaupunginhallituksessa.

Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunta, hankintakeskus, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta, sosiaalilautakunta, terveyslautakunta, opetuslautakunta, Helsingin taidemuseon johtokunta, kulttuuri- ja kirjastolautakunta, kiinteistölautakunta, kaupunkisuunnittelulautakunta ja asuntotuotantotoimikunta perustelevat seuraavasti, miksi vuoden 2011 talousarvion sitovat toiminnalliset tavoitteet eivät toteutuneet:

Kaupunginjohtajan toimiala

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Helsingin Satama -liikelaitos

Asiakastyytyväisyyden taso, joka perustuu asiakastyytyväisyyden mittaamisen seurantajärjestelmään (TUTKA-järjestelmä) $\geq 8,10$.

Toteutuma: Ei toteutunut, toteutuma 7,94

Asiakastyytyväisyyden mittausten keskiarvoksi muodostui 7,94 eli tavoitteesta jäätiin 2,0 %. Helsingin Sataman asiakastyytyväisyyttä on usean vuoden aikana seurattu Tutka-mittarilla, joka perustuu asiakasraatien syvähaastatteluihin. Tutkamittausten sanallinen asiakaspalaute on kyselyn tärkein anti, jonka pohjalta Helsingin Satama kehittää toimintaansa. Satamassa on tehty runsaasti toimenpiteitä näiden palautteiden perusteella.

Rakennus- ja ympäristötoimi

Hankintakeskus

Kaupungin hankintastrategian toimeenpanon tuki ja ohjaus hallintokuntien hankinnoissa; hallintokuntakohtaiset analyysit, neuvottelut ja konsultoinnit kaikkien hallintokuntien kanssa talousarviovuoden loppuun mennessä.

Toteutuma: Ei toteutunut, toteutui osittain

Kaupungin hankintastrategian ennakoitua enemmän aikaa vieneen käsittelyprosessin johdosta neuvottelut pystyttiin käynnistämään vasta loppuvuodesta ja pääosa neuvotteluista siirtyi käytäväksi vuonna 2012.

Sopimustenhallintajärjestelmän käyttöönotto.

Toteutuma: Ei toteutunut

Sopimustenhallintajärjestelmän kehittämishanke siirtyi hallintokeskuksen vastuulle kaupunkiyhteiseksi hankkeeksi.

Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

Työmaaliikennettä palvelevat tärkeimmät kadut ja kevyen liikenteen väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty ennen klo 7.00.

Toteutuma: Ei toteutunut

Tavoitteessa on useita poikkeamia poikkeuksellisen kovan lumitalven vuoksi. Ylläpidosta vastaava urakoitsija raportoi poikkeamista tilaajalle tai tilaajan edustajalle työmaakokouksissa. Seurannan dokumentaatio (työmaakokouspöytäkirjat) on saatavilla ylläpitotoimiston verkkohakemistosta.

14.03.2012

Kj/3

Pelastuslaitos

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi kuntalaisiin kohdistetaan turvallisuuteen liittyviä tarkastuksia ja toimenpiteitä, joiden kertymästä lasketaan turvallisuuspisteet. Vuoden 2011 turvallisuuspistekertymä on vähintään 7 600.

Toteutuma: Ei toteutunut. Turvallisuuspistekertymäksi muodostui 6 040.

Turvallisuuspistelaskenta uudistettiin vuonna 2010. Näitä koskeva tavoite arvioitiin talousarviovalmistelussa liian korkeaksi keväällä 2010.

Pelastustoimen I-riskialueen tehtävistä 60 % toteutuu 6 minuutin toimintavalmiusajassa. Keskimääräinen toimintavalmiusaika on alle 6 minuuttia 30 sekuntia.

Toteutuma: Ei toteutunut. I-riskialueen kohteista 58 % tavoitettiin 6 minuutin toimintavalmiusajassa.

Vaikea lumitilanne aiheutti viiveitä yksiköille varsinkin tammi-maaliskuussa. Keskimääräinen toimintavalmiusaika oli tasan 6 minuuttia alittaen sitovan tavoitteen 30 sekunnilla. Parannusta edellisvuoteen tuli 21 sekuntia.

HKL-liikelaitos

Raitio- ja metrolinnoituksen asiakastyytyväisyys vähintään vuoden 2009 tasolla (Raitio 2009: 3,80; Metro 2009: 4,14).

Toteutuma: Ei toteutunut. Asiakastyytyväisyystavoite saavutettiin raitiolinnoituksessa, mutta metrolinnoituksessa asiakastyytyväisyys oli 4,04.

Asiakastyytyväisyydessä metro oli edelleen paras kulkumuoto, vaikka asetetusta tavoitteesta hieman jäätin. Edellisvuodesta heikkeni eniten aikataulussa pysyminen, joka johtui Vuosaaren laituriovikokeilun viivästymisestä. Matkustusväljyys huononi lisääntyneiden matkustajamäärien vuoksi.

Raitiolinnoituksen luotettavuus on 99,85 % ja metrolinnoituksen 99,96 %.

Toteutuma: Ei toteutunut. Metroliikenne saavutti luotettavuustavoitteen, mutta raitiolinnoituksessa luotettavuus oli 99,41 %.

Raitiolinnoituksessa luotettavuus oli 99,41 %, kun tavoitteeksi oli asetettu 99,85 %. Liikenteen luotettavuus jäi tavoitteesta ennen kaikkea henkilökuntapulaan johtuneiden ajamattomien lähtöjen takia, jotka painoutuivat erityisesti vuoden 2011 kolmannelle neljännekselle. Henkilökuntapulaan johti kevään ja kesän arvioitua suurempi poistuma.

14.03.2012

Kj/3

Vuoden lopussa tilanne parani uusien kuljettajien myötä ja marras-
sekä joulukuussa saavutettuun tavoitteen mukainen luotettavuus.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaalitoimi

Omaishoidon tuen piirissä olevien yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa 100
henkilöllä vuoden loppuun mennessä.

Toteutuma: Ei toteutunut. Omaishoidontuen piirissä olevien yli 75-
vuotiaiden määrä kasvoi 94 henkilöllä vuoden loppuun mennessä.

Omaishoidontuen tavoite lähes tavoitettiin. Omaishoidon tuen piirissä
on ollut yhteensä 1 503 yli 75-vuotiaasta asiakasta vuonna 2011 eli 94
enemmän kuin vuonna 2010 (1 409).

Matriisilaskentamallin avulla laskettu tuottavuus nousee niiden
palveluiden ja toimintojen osalta, joissa malli on käytössä.

Toteutuma: Ei toteutunut kaikkien palveluiden ja toimintojen osalta.

Vuoden 2011 tavoitteena on ollut, että palveluiden tuottavuus paranee
aikuisten palvelujen vastuualueella kehitysvammaisten päivätoiminnan,
lapsiperheiden vastuualueella lastensuojelun laitoshoidon, lasten
päivähoidon vastuualueella päiväkotihoidon ja vanhusten palvelujen
vastuualueella palveluasumisen ja laitospalvelun osalta. Näille
yksiköille on määritelty vertailuvuosi, eli matriisilaskenta on ollut
käytössä jo vuonna 2009.

Päiväkotihoidon tuottavuusmatriisilla laskettu tuottavuus nousi. Koko
päiväkotihoidosta ylöspäin lasketut tuottavuusmatriisipisteet olivat 538
vuonna 2011 ja vuonna 2010 pistemäärä oli 516. Täten
tuottavuusindeksiksi muodostui 104.

Vanhusten laitospalvelujen ja palveluasumisen tuottavuus on
parantunut edellisvuodesta. Palveluasumisen tuottavuusmatriisipisteet
vuonna 2011 olivat 405 ja vuonna 2010 ne olivat 360, eli
tuottavuusindeksiksi muodostui 112. Laitospalvelujen
tuottavuusmatriisipisteet vuonna 2011 olivat 374, kun ne edellisvuonna
olivat 373, joten tuottavuusindeksiksi muodostui 100,44 eli tuottavuus
parani hieman edellisvuodesta.

Kehitysvammahuollon päivätoiminnan tuottavuusmatriisilla laskettu
tuottavuus heikkeni hieman. Tuottavuusmatriisipisteet vuonna 2011
olivat 431 ja vuonna 2010 ne olivat 443 eli tuottavuusindeksiksi
muodostui 97. Heikkeneminen aiheutui yksikkökustannusten kasvusta,
muut mittariarvot eivät laskeneet.

14.03.2012

Kj/3

Myös lastensuojelun laitospalvelujen tuottavuusmatriisipisteet olivat edellisvuotta heikommät. Lastenkotitoiminnan tuottavuusindeksi oli 99 eli tuottavuus oli lähes edellisvuoden tasolla, mutta arviointi ja vastaanottotoiminnan indeksiluku oli 81. Tuottavuuden heikkeneminen johtui siitä, että Oulunkylän perhetukikeskuksen suoritekertymä jäi hieman edellisvuotta pienemmäksi, joten hoitovuorokauden hinta kohosi.

Terveyskeskus

Kotihoidossa olevien yli 75-vuotiaiden suhteellinen osuus yli 75-vuotiaista 12,5 %.

Toteutuma: Ei toteutunut, kotihoidon peittävyys 12,44 %

Kotihoidon peittävydessä jäätin hieman tavoitteesta. Peittävyystavoitteen toteutumiseen vaikuttaa se, että hoitoisuudeltaan keveimpien asiakkaiden hoitoa on pyritty siirtämään tukipalveluiden avulla toteutettavaksi. Säännöllisessä kotihoidossa olleiden asiakkaiden määrä kasvoi edellisvuoteen nähden sadalla.

Sivistys- ja henkilöstötoimi

Opetusvirasto

Peruskoulujen ja lukioiden oppimistulokset ovat hyviä

Toteutuma: Ei toteutunut. Peruskoulujen osalta oppimistuloksia koskevan tavoitteen mittarina oli, että 100 % kaupungin ruotsinkielisissä peruskouluissa opiskelevista oppivelvollisuusikäisistä saa peruskoulun päättötodistuksen. Ruotsinkielisten peruskoulujen osalta tavoitteesta jäätin hieman. Päättötodistuksen sai 99,5 % oppilaista.

Toisen asteen koulutuksessa tutkinnon suorittavien määrä nousee ja valmistusajat nopeutuvat

Toteutuma: Ei toteutunut. Ammatillisen peruskoulutuksen osalta tavoitteen toteutumista mitattiin läpäisyasteella, jonka tuli olla vähintään 55 %. Toteutunut läpäisyaste oli 48,3 %.

Opintojen keskeyttäminen ja läpäisyaste ovat sidoksissa toisiinsa. Helsingin kaupungin ylläpitämien ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista keskeyttää opintonsa vuosittain noin 16 %, mikä ylittää hieman valtakunnallisen keskiarvon. Keskeyttäminen liittyy useimmiten mielenterveyteen, sosiaalisiin ongelmiin tai oppimisvaikeuksiin. Noin puolessa näistä tapauksista keskeyttämisen syytä ei saada selville.

14.03.2012

Kj/3

Helsingin kaupungin ammatillisessa koulutuksessa on kehitetty toimenpiteitä opintojen keskeyttämisen ennaltaehkäisemiseksi. Näitä toimenpiteitä ovat opinto-ohjaus, kuraattori- ja psykologitoiminta sekä muut opiskelijahuoltopalvelut, erityisopetus, ryhmänohjaajien ja opettajien koulutus, opetussuunnitelmatyö, opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen, nivelvaiheyhteistyö sekä erilaiset hankkeet.

Kulttuuritoimi

Opetustuntien määrä yhteensä 12 000

Toteuma: Ei toteutunut, opetustuntien määrä 11 328 kappaletta

Taidekeskus Annantalon remontin valmistuminen siirtyi vasta loppuvuoteen 2011 vaikuttaen taide- ja kulttuuriopetuksen tuntien määrään erityisesti lapsille.

Helsingin taidemuseo

Kävijämäärä yhteensä 140 000

Toteuma: Ei toteutunut, kävijämäärä 114 353

Meilahden näyttelytila oli suljettuna ilmastointiremontin vuoksi koko alkuvuoden, mikä vaikutti kävijämäärään vuonna 2011. Samoin Tennis-palatsissa avattiin vuoden ensimmäinen näyttely vasta 4.3.2011 ilmastointiremontista johtuen.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

Kaupunkisuunnittelutoimi

Laaditaan Vantaan ja Sipoon kanssa Östersundomin yhteinen yleiskaavan luonnos.

Toteutuma: Ei toteutunut

Luonnoksen pohjalta laadittava Natura-arvio viivästy, liikennejärjestelmäarvio edellytti ennalta arvioitua pidemmän ajan ja kaikkien kuntien päätöksentekoaikataulujen ja suunnittelukäytäntöjen yhteensovittamiseen liittyvät tekijät veivät arvioitua enemmän aikaa. Luonnos esiteltäneen päätöksentekoon helmi-maaliskuussa 2012.

Laaditaan maankäytön ja asumisen toteutumishjelman 2008–2017 (MA-ohjelma) mukaisesti asemakaavoja 5 000 asunnon rakentamisen mahdollistamiseksi pääosin raideliikenteen palvelualueelle (tämä tarkoittaa noin 450 000 kem²).

Toteutuma: Ei toteutunut, toteutui 211 222 kem²

14.03.2012

Kj/3

Toimintasuunnitelmaa pienempi toteutunut asuntokerrosala johtui eräiden suurten, muiden kuin kaupungin omalle maalle sijoittuvien kaavahankkeiden viivästyisestä maanomistajan muuttuneiden suunnitelmien tai kaavan sisältöön muuten liittyvien vaatimusten ja kaupungin omien tavoitteiden yhteensovittamisen edellyttämästä suunnitteluajan pitenemisestä.

Joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä > 20 % (18,7 % syksyllä 2009).

Toteutuma: Ei toteutunut, toteutui 18,94 %

Joukkoliikennematkustajien määrä on kasvanut 5,7 % (lähes 4 000 matkustajaa) ja autoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 % (lähes 8 200 matkustajaa). Tämä merkitsee kyllä kasvua joukkoliikenneprosentissa, mutta vain 0,4 prosenttiyksikköä.

Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa yhden prosenttiyksikön (68 % vuonna 2007).

Toteutuma: Ei toteutunut

Kyseessä on alun perin kolmelle vuodelle 2010-2012 asetettu tavoite, jossa vuoden 2012 loppuun mennessä tavoitteeksi asetettiin 3 % - yksikön parannus kulkumuoto-osuudessa. Tavoitetta aikanaan asetettaessa lähtötiedoksi YTV:ltä saatu arviotieto 68 % osoittautui vuonna 2008 tehdyssä liikennetutkimuksessa virheelliseksi. Oikea lähtötaso oli 74,7 %. Kulkumuoto-osuuden mittaaminen riittävän luotettavasti edellyttää mittavaa henkilöliikennetutkimusta. Tällaista tutkimusta ei ole suhteellisen korkeiden kustannusten vuoksi tarkoituksenmukaista tehdä joka vuosi. Lisäksi muutokset kulkumuoto-osuuksissa tapahtuvat hitaasti ja vuosi on muutoksen luotettavaksi todentamiseksi hyvin lyhyt aika. Tavoitteen mukainen ensimmäinen mittaus tapahtui vuonna 2010 ja kulkumuodon osuudeksi saatiin mittauksessa 72,3 % eikä tavoite toteutunut, koska kulkumuodon osuus oli pienentynyt. Seuraavan kerran liikennetutkimus tehdään vuonna 2012.

Energian säästötavoite: 2 % säästö vuonna 2011 vuoden 2010 kokonaisenergian kulutuksesta.

Toteutuma: Ei toteutunut

Tavoite sähkönkulutuksen osalta toteutui, mutta ei toteutunut kaukolämmönkulutuksen osalta. Vuodesta 2009 vuoteen 2010 säästöä kertyi 2,9 %, mutta vuoden 2011 kulutus pysyi vuoden 2010 tasolla. Sen sijaan sähkön kulutuksessa on saatu säästöä 6,8 % vuodesta

14.03.2012

Kj/3

2009 vuoteen 2010 ja 5,6 % vuodesta 2010 vuoteen 2011. Kahdessa vuodessa yhteensä 12,4 %.

Kiinteistötoimi

Tyhjien tilojen osuus tilakannasta enintään 6 %

Toteutuma: Ei toteutunut. Tyhjien tilojen osuus tilakannasta oli 7,1 %.

Tyhjien tilojen osuus tilakannasta oli 7,1 % (noin 184 000 m²), mikä sisältää myös varatut tilat. Vuoden 2011 sitovaa tavoitetta asetettaessa keväällä 2010 ei huomioitu niitä peruskorjauksen vuoksi tyhjeneviä tiloja, jotka eivät ole tilakeskuksen korjausvastuulla. Näitä ovat esim. Torkkelinmäen väestönsuoja, Erottajan pelastusasema ja Kinaporin vanhustenhuollon keskus. Tavoitteenasettelussa ei myöskään ole huomioitu sellaisia tyhjiä tiloja, jotka ovat siirtyneet tilakeskukseen ilman että tilakeskus on voinut vaikuttaa niitä koskevaan päätöksentekoon. Näitä ovat esim. Mellunmäen väestönsuoja ja Osmonkallion vanhainkoti.

Asuntotuotantotoimisto

Asuntotuotantotoimisto sitoutuu rakennuttamaan asuntotuotantotoimikunnalle varattujen rakentamiskelpoisten tonttien puitteissa maankäytön ja asumisen toteutusohjelman mukaisen kaupungin oman asuntotuotannon, jonka määrä vuonna 2011 on 1 276

Toteutuma: Ei toteutunut. Vuonna 2011 käynnistyi yhteensä 1 075 uuden asunnon rakennuttaminen.

Asuntotuotantotoimikunta hyväksyi 9.2.2011 asuntotuotantotoimiston tuotanto-ohjelmat vuodelle 2011. Hyväksytyssä tuotanto-ohjelmassa uudistuotannon määrä on 1213 asuntoa ja peruskorjauksen määrä on 406 asuntoa. Vuonna 2011 käynnistyi yhteensä 1 075 uuden asunnon rakennuttaminen. Näistä vuokra-asuntoja oli 581, asumisoikeusasuntoja 187, hitas-omistusasuntoja 287 ja sääntelemättömiä omistusasuntoja 20. Talousarviossa esitetystä tavoitteesta jäi puuttumaan 201 asuntoa ja asuntotuotantotoimikunnan hyväksymästä tuotanto-ohjelmasta jäi puuttumaan 138 asuntoa. Kolmea hanketta ei voitu käynnistää, koska Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) ei hyväksynyt hankkeiden kustannuksia. Kaksi kohdetta jäi käynnistämättä epäonnistuneen urakkakilpailun vuoksi ja yhden kohteen aloitusta jouduttiin siirtämään alueen kunnallistekniikan viivästymisen vuoksi.

Tuloslaskelmaosa

Peruspääomien tuotot

14.03.2012

Kj/3

HKL:n peruspääoman tuotto: 19 771 000 euroa

Toteutuma: Ei toteutunut, tuotto 19 549 541,12 euroa, josta infran korkotuloa 11 107 541,12 euroa

Vuoden 2011 talousarviossa sitova erä, infran korkotulo sisältyi talousarviokohtaan 7 02 04 04 HKL:n peruspääoman tuotto. Infran korkotulo on infraomaisuuteen liittyvä korkotulo, jonka HKL laskuttaa HSL:ltä. Saman korkotulon HKL palauttaa kaupungille.

HKL:n peruspääoman tuoton sitovana tavoitteena oli 19 771 000 euroa, josta peruspääoman muun tuoton osuus oli 8 442 000 euroa ja infran korkotulon osuus 11 329 000 euroa. Peruspääoman muun tuoton osuus toteutui, mutta infran korkotulo ei toteutunut, koska infrainvestointien toteutuma ja siten pääoma, jonka perusteella korkotulo määräytyy jäi alle talousarviossa ennakoitun.

Talousarviossa infran korkotulo oli 11 329 000 euroa. Lopullinen infran korkotulo on 11 107 541,12 euroa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Jaakkola, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 70869
timo.jaakkola(a)hel.fi
Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Liitteet_toteutumattomat sitovat tavoitteet

Tiedoksi

Helsingin Satama -liikelaitoksen jk
Yleisten töiden lautakunta
Pelastuslautakunta
Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta (HKL)
Sosiaalilautakunta
Terveyslautakunta
Opetuslautakunta
Taidemuseon johtokunta
Kulttuuri- ja kirjastolautakunta
Kiinteistölautakunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Hankintakeskus
Asuntotuotantotoimikunta

14.03.2012

Kj/3

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.03.2012 § 229

HEL 2012-001825 T 02 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä esityslistalla tämän asian perusteluissa esitetyt vuoden 2011 talousarvion sitovien toiminnallisten tavoitteiden poikkeamat.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Timo Jaakkola, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 70869
timo.jaakkola(a)hel.fi

Tuula Saxholm, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi